

Митра Катарине Кантакузине

ЧЕТВРТАК, 15. ФЕБ 2018, 10:20
ИЗВОР: РТС / МУЗЕЈ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Митра је венац или покривало глава старозаветних првосвештеника. Све до 16. века митру је носио александријски патријарх, као симбол трновог венца Христовог, венца хришћанских мученика. Од 17. века, митру – круну, носе и источни епископи, који су дотад богослужења вршили гологлави, као и презвитери. Кроз време, митра је имала различите облике. После пада Цариграда 1453. год, венац несталих императора преузео је, у виду модификоване круне, васељенски патријарх као чувар свих достојанстава царевих.

Митра из Музеја Српске православне цркве била је намењена митрополијској цркви у Београду, посвећеној Успењу Пресвете Богородице. Она је ручни рад **Катарине, кћери деспота Ђурђа Бранковића и византијске принцезе Ирине Кантакузине**, познатије као „проклета Јерина“, по којој кћи носи и име Кантакузина.

Музеј СЦЦ

Митра Катарине Кантакузине

За тај вез немамо тачну годину израде, односно одговор да ли је митру Кантакузина везла као девојка, или ју је радила већ као удата жена. С обзиром на то да у свом потпису није ставила делове имена које је добила након удаје за грофа Улриха II Цељског, могло би се претпоставити да је музејска митра њен девојачки рад.

Митра је од тамноплаве свиле и има три дела: горњи део, средњи широки појас и доњи део – руб са натписом.

Горњи део митре је раздељен на четири дела.

На сваком од тих делова извезен је златним концем круг, а у круговима је посветни натпис посвећен Пресветој Богородици, односно Цркви Успења Пресвете Богородице, прве цркве Митрополије београдске.

Натпис је раздељен у четири круга и израђен бисером, а гласи:

„Богородице дјево прими ове моје дарове“, при чему се мисли управо на митру. Из кругова излази лоза са лишћем и цвећем, израђена свилом разне боје и златном жицом. Цвеће је попуњено свилом и бисером.

Сличан вез је и на средњем делу – појасу митре.

На њему је израђен натпис од бисерних зрна, раздељен у више делова а гласи:

„Ову митру начини госпођа Катакузина Митрополији Београдској“.

На доњем – чеоном рубу митре је натпис израђен такође од бисерних зрна, у коме је уз молитву и саопштен мотив зашто је митра рађена.

А мотив је био прилог „благољепију“, лепоти митрополијске цркве.

Натпис који је нејасан и тешко читљив гласи:

„Господе заволех лепоту дома твојега и место слављења величине твоје“.

На крају је додала и ово:

„И немој да погубиш са нечасним душу моју и оних који су од моје крви“.

Метални крст на врху није првобитан већ је из каснијег времена.

Митра је по свој прилици била у поседу Бранковића, који су се након пада српске државе населили у Срем и основали **манастир Крушедол** – у коме је митра чувана све до почетка Другог светског рата.

Данас се налази у сталној поставци Музеја Српске православне цркве.

Кустос Биљана Цинцар Костић